

Sygn. akt I ACa 27/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2014r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Grzegorzcyk
Sędziowie:	SSA Anna Miastkowska SSO del. Beata Grochulska (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Jacek Raciborski

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2014r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. P. (1)**

przeciwko **Bankowi (...).P.H. Spółce Akcyjnej z siedzibą w K.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 20 listopada 2013r. sygn. akt I C 730/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że uchyla rozstrzygnięcie zawarte w punkcie II sentencji;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu na rzecz adwokata P. K. prowadzącego Kancelarię Adwokacką w Ł. - kwotę (...) (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć) złotych brutto tytułem zwrotu kosztów udzielonej powodowi R. P. (1) i nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I A Ca 27/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 marca 2013r. złożonym do Sądu Rejonowego w Kaliszu powód R. P. (1) wystąpił przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu

egzekucyjnego z dnia 16 lutego 2010 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 16 marca 2010 r. sprawie I Co 1206/10 i o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu powód twierdził, iż w 2008 r. zawarł umowę kredytu, która została ubezpieczona od ryzyka utraty pracy, na życie, a także od czasowej niezdolności do pracy. Powód chorował w okresie od lutego 2009 r. do października 2010 r. i zgłosił bankowi roszczenie o wypłatę kwoty ubezpieczenia za niezdolność do pracy. Pomimo tego zgłoszenia bank wystawił tytuł egzekucyjny i wszczął egzekucję. Po stronie powoda, jego zdaniem nie istniał obowiązek zapłaty wskazany w bankowym tytule egzekucyjnym, w związku z czym żądanie pozwu jest uzasadnione.

Postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Kaliszu stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Kaliszu. W odpowiedzi na pozew pozwany Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania. W treści odpowiedzi pozwany zarzucił, iż strony zawarły umowę kredytu hipotecznego objętą ubezpieczeniem na życie oraz na wypadek trwałej i całkowitej niezdolności do pracy, a także od ryzyka utraty stałego źródła dochodu wskutek utraty pracy. Zawarta umowa ubezpieczenia nie przewidywała w odniesieniu do kredytu zaciągniętego przez powoda ubezpieczenia ryzyka czasowej niezdolności do pracy. Powód nie zgłosił wskazanych wyżej wypadków ubezpieczeniowych, nie wykazał stosownymi dokumentami istnienia wypadków objętych ubezpieczeniem. W związku z powyższym powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem dnia 20 listopada 2013 roku oddalił powództwo. Kosztami postępowania obciążył powoda R. P. (1) częściowo – z tego tytułu zasądził od powoda na rzecz pozwanego Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. kwotę 7 217 złotych tytułem zastępstwa procesowego, nie obciążając powoda kosztami sądowymi.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących okolicznościach faktycznych;

W dniu 11 lutego 2008 r. powód R. P. (1) zawarł z Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w G. umowę kredytu numer (...), na mocy której bank udzielił powodowi kredytu w kwocie 166 364,45 złotych ideksowanego kursem (...), przeznaczonego na pokrycie części kosztów budowy domu mieszkalnego oraz na spłatę innych zobowiązań kredytobiorcy.

Kredyt był zabezpieczony wpisem hipoteki kaucyjnej na nieruchomości powoda oraz cesją wierzytelności z umowy ubezpieczenia nieruchomości, a także poprzez ubezpieczenie kredytu zawarte w § 13 umowy kredytu.

Zgodnie z treścią Ogólnych Warunków Ubezpieczenia kredytobiorców- UP 5, na podstawie umowy ubezpieczenia kredytobiorcy zostali objęci ochroną ubezpieczeniową ryzyka utraty stałego dochodu wskutek utraty pracy i braku możliwości spłaty rat kredytu.

Zgodnie z Ogólnymi Warunkami utrata pracy w przypadku osób fizycznych to:

- rozwiązanie stosunku pracy lub rozwiązanie stosunku służbowego w rozumieniu przepisów prawa pracy, z przyczyn niezależnych od ubezpieczonego, w wyniku którego ubezpieczony zyskał status bezrobotnego;
- w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zaprzestanie prowadzenia i wyrejestrowanie działalności gospodarczej, a nadto zyskanie przez ubezpieczonego statusu bezrobotnego;
- w przypadku osób fizycznych pozostających w stosunku pracy ze spółką kapitałową, w której one same lub osoby bliskie posiadają więcej niż 10 % kapitału zakładowego;

- ogłoszenie upadłości spółki lub odmowa jej ogłoszenia wskutek braku wystarczającego majątku do przeprowadzenia procesu upadłości i uzyskanie przez ubezpieczonego statusu bezrobotnego

- lub zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej przez spółkę i wykreślenie jej z właściwego rejestru, a nadto uzyskanie przez ubezpieczonego statusu bezrobotnego.

Zgłoszenie zdarzenia objętego ubezpieczeniem powinno nastąpić w siedzibie ubezpieczyciela Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W..

Łączna suma ubezpieczenia od ryzyka utraty stałego dochodu wskutek utraty pracy wynosiła 13 195,64 zł. Kwota uzyskanego przez powoda odszkodowania z tego tytułu miała być wypłacona bezpośrednio bankowi udzielającemu kredytu, po stosownym zgłoszeniu okoliczności uzasadniających wypłatę świadczenia do ubezpieczyciela.

Zgodnie z Ogólnymi Warunkami Ubezpieczenia Grupowego na rzecz Kredytobiorców - Kredyty Hipoteczne, powyższe warunki ubezpieczenia regulują zasady ochrony ubezpieczeniowej udzielonej przez (...) COMPANY (...) w zakresie ryzyka zgonu oraz (...) COMPANY (...) w zakresie trwałej i całkowitej niezdolności do pracy.

W myśl treści Ogólnych Warunków trwała i całkowita niezdolność do pracy to stan niesprawności organizmu uniemożliwiający ubezpieczonemu wykonywanie jakiegokolwiek pracy, podejmowanie jakiegokolwiek działalności przynoszącej przychód, który według wiedzy medycznej nie rokuje takiej poprawy i wyklucza podjęcie pracy lub działalności przynoszącej przychód przez nieprzerwany okres powyżej pięciu lat, stwierdzony orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS.

Zgłoszenie roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia powinno być złożone na adres administratora wskazany w § 14 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia. W przypadku ubezpieczenia na życie oraz od trwałej i całkowitej niezdolności do pracy, zawiadomienia, oświadczenia i wnioski w ramach umowy ubezpieczenia powinny być kierowane do (...) z siedzibą w W., na piśmie, pod rygorem nieważności.

Zgodnie z Ogólnymi Warunkami Ubezpieczenia Grupowego Kredytobiorców - Kredyty Gotówkowe, ochroną ubezpieczeniową objęte zostały ryzyko zgonu, trwała i całkowita niezdolność do pracy, czasowa niezdolność do pracy. Suma ubezpieczenia na wypadek czasowej niezdolności do pracy jest równa 12 świadczeniom z tytułu tego zdarzenia. Wszelkie zawiadomienia, oświadczenia i wnioski dotyczące umowy ubezpieczenia powinny być kierowane na adres administratora wskazany w § 13 OWU.

Powód R. P. (1) zachorował w lutym 2009 r. i przebywał na zwolnieniu lekarskim do października 2010 r. W okresie od 1 kwietnia 2010 r. do 22 kwietnia 2010 r. powód przebywał w sanatorium uzdrowiskowym.

Od lutego 2009 r. powód zaprzestał regularnego spłacania rat kredytu, od sierpnia 2009 r. nie spłaca kredytu w ogóle. Powód zgłaszał bankowi swoją sytuację zdrowotną, ale nie zwracał się z wnioskiem o wypłatę świadczenia do któregośkolwiek ubezpieczyciela.

Pismem z dnia 13 lipca 2009 r. (...) BANK wezwał powoda do natychmiastowego uregulowania zaległości w spłacie kredytu z zagrożeniem możliwości wypowiedzenia umowy kredytowej i postawienia całej kwoty w stan natychmiastowej wymagalności.

Pismem z dnia 28 października 2009 r. (...) BANK wypowiedział warunki spłaty kredytu powodowi, wezwał go do zapłaty w terminie 30 dni łącznej kwoty 75.315,16 CHF.

W dniu 27 października 2009 r. na skutek uchwał walnego zgromadzenia (...) BANK Spółka Akcyjna oraz Banku (...) Spółka Akcyjna nastąpiło połączenie poprzez przeniesienie całego majątku (...) BANK S.A. na rzecz Banku (...) S.A.

W dniu 16 lutego 2010 r. Bank (...) S.A. z siedzibą w K. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, w którym stwierdził istnienie zobowiązania powoda R. P. (1) z tytułu kredytu na podstawie umowy numer (...) z 11 lutego 2008 r. w wysokości łącznej 216.035,66 zł. wraz z umownymi odsetkami. O wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego oraz o złożeniu wniosku do Sądu Rejonowego w Kaliszu o nadanie klauzuli wykonalności powód został powiadomiony przez pozwanego pismem z dnia 16 lutego 2010 r.

Od lutego 2010 r. prowadzona jest egzekucja przeciwko powodowi R. P. (1) na podstawie wystawionego przez pozwanego tytułu egzekucyjnego. Egzekucja jest skierowana do nieruchomości powoda. Po wszczęciu egzekucji nie nastąpiły istotne zdarzenia mające wpływ na wysokość wierzytelności Banku wobec powoda.

Według powoda R. P. (1) przesłanką pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w niniejszej sprawie powinna być jego okresowa niezdolność do pracy. Powód jest rencistą. Po potrąceniu 300 zł na poczet długu otrzymuje rentę w kwocie 630 zł. Jest kawalerem, nie ma nikogo na utrzymaniu. Mieszka z matką, która ma własną emeryturę.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie nie budzących wątpliwości, nie zakwestionowanych dokumentów załączonych do akt oraz na podstawie zeznań powoda, które to zeznania w powyższym zakresie Sąd uznał za wiarygodne.

Sąd I instancji nie uznał za wiarygodne zeznań powoda R. P. (1) w zakresie faktu, że zgłaszał roszczenie z tytułu umowy ubezpieczenia. Jak zeznał sam powód, nie zgłaszał on żadnych zdarzeń objętych ubezpieczeniem, w szczególności swojej czasowej niezdolności do pracy jakimkolwiek ubezpieczycielowi na adresy wskazane w Ogólnych Warunkach (...). Nie zostało też wykazane przez powoda - przy zaprzeczeniu tej okoliczności przez pozwanego, że w marcu lub kwietniu 2009 r. rozmawiał z przedstawicielem pozwanego. Powód nie przedstawił żadnych dokumentów potwierdzających tę okoliczność. Z przyczyn powyższych Sąd Okręgowy w Kaliszu uznał zeznania powoda w tym zakresie za niewiarygodne i gołosłowne.

W oparciu dokonane ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo R. P. (1), który domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego przez pozwanego Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. w dniu 16 lutego 2010 r. nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód R. P. (1), wnosił o pozbawienie bankowego tytułu egzekucyjnego wykonalności w całości, ponieważ zawarł umowę ubezpieczenia ryzyka utraty pracy, utraty życia lub trwałej i całkowitej niezdolności do pracy, a także czasowej niezdolności do pracy. Z uwagi na okres czasowej niezdolności do pracy trwający od lutego 2009 roku do października 2010 roku, którą zgłosił pozwanemu Bankowi, nie istniał po stronie powoda obowiązek zapłaty określony w bankowym tytule egzekucyjnym.

Jednakże powyższe twierdzenia powoda nie znalazły żadnego potwierdzenia faktycznego ani prawnego.

Sąd Okręgowy podkreślił, że jak wynika z ustaleń faktycznych dokonanych w niniejszej sprawie, w szczególności z treści § 1ust. 2, § 3 ust.2 i § 13 umowy kredytowej, przedmiotowa umowa dotyczyła kredytu hipotecznego, natomiast ubezpieczenie zawarte przez powoda obejmowało ubezpieczenie na życie oraz na wypadek trwałej i całkowitej niezdolności do pracy, a także na wypadek utraty stałego dochodu wskutek utraty pracy.

Powód złożył oświadczenie, w którym potwierdził, że zapoznał się z treścią Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Grupowego na rzecz Kredytobiorców - Kredyty Hipoteczne dotyczących umowy ubezpieczenia na życie oraz na wypadek trwałej i całkowitej niezdolności do pracy oraz, że zapoznał się i akceptuje ogólne warunki umowy ubezpieczenia kredytobiorców od ryzyka utraty stałego dochodu wskutek utraty pracy. Zgodnie z powyższymi warunkami, umowy ubezpieczenia zostały zawarte z innym podmiotem niż kredytodawca, tj. (...) Bank Spółka Akcyjna, zaś zdarzenia objęte ubezpieczeniem winny być zgłaszane przez powoda działającym na terenie Polski przedstawicielom ubezpieczyciela.

Z dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń wynika w sposób jednoznaczny, że powód R. P. (1) nie zawierał z Bankiem (...) SA umowy o kredyt gotówkowy. Zawarł on umowę o kredyt hipoteczny. Zatem nie zawarł też umowy ubezpieczenia uzupełnionej treścią Ogólnych Warunków przedstawionych przez powoda w odniesieniu do kredytów gotówkowych. W związku z tym zakres ubezpieczenia wynikający z zawartej przez powoda R. P. (1) umowy ubezpieczenia nie obejmował ryzyka czasowej niezdolności do pracy.

Roszczenie wobec ubezpieczyciela o wypłatę świadczenia ubezpieczeniowego uzyskałby więc tylko w przypadku utraty życia lub trwałej i całkowitej niezdolności pracy oraz na skutek utraty pracy. Powód R. P. (1) w niniejszej sprawie nie twierdził, że jest on trwale niezdolny do pracy w rozumieniu zawartej przez niego umowy ubezpieczenia, ani też, że utracił pracę w warunkach wskazanych w umowie ubezpieczenia od ryzyka utraty stałego dochodu wskutek utraty pracy. Czasowa niezdolność do pracy nie była więc zdarzeniem, za które odpowiadałby ubezpieczyciel na podstawie zawartej z powodem umowy ubezpieczenia. Powodowi nie przysługiwało zatem roszczenie o wypłatę świadczenia od ubezpieczyciela.

Sąd Okręgowy podkreślił także, że jak wynika z Ogólnych Warunków umów ubezpieczenia, wszelkie zgłoszenia, wnioski, pisma, itp. należy składać w siedzibie przedstawiciela ubezpieczyciela na terenie Polski. W Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia są wskazane nazwy tych podmiotów i ich adresy. Bank udzielający kredytu nie był więc właściwym podmiotem, do którego należało zgłaszać roszczenia o wypłatę świadczenia ubezpieczeniowego. Istnienie czy też nieistnienie roszczenia o wypłatę odszkodowania ubezpieczeniowego po stronie powoda, nie miało żadnego wpływu na roszczenia Banku wobec powoda o zapłatę rat kredytu.

Sąd nie uznał za trafne twierdzenia powoda, że samo zajście zdarzenia ubezpieczeniowego spowodowało wygaśnięcie roszczeń Banku o spłatę kredytu i że w chwili wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego nie istniał obowiązek spłaty kredytu po stronie powoda, tj. że nie istniało świadczenie określone w wystawionym bankowym tytule egzekucyjnym.

Nie ma zatem wątpliwości, że powód nie spłacił zaciągniętego kredytu, ani nie zawarł umowy ubezpieczenia od ryzyka czasowej niezdolności do pracy, a zawarte przez niego ubezpieczenie obejmujące utratę życia lub trwałą i całkowitą niezdolność do pracy, oraz z tytułu utraty źródła dochodu nie mogło być zrealizowane wobec nie wystąpienia zdarzeń objętych ubezpieczeniem.

Sam powód przyznał w swoich zeznaniach, że po wystawieniu tytułu egzekucyjnego nie nastąpiły żadne nowe okoliczności, z wyjątkiem wszczęcia przez wierzyciela egzekucji.

Pozwany Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. przedstawił dokumenty wykazujące, że w październiku 2009 r. nastąpiło przejście pierwotnego wierzyciela powoda Banku (...) Spółka Akcyjna, w trybie art. 492 § 1 pkt. 1 ksh przez Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K., poprzez przeniesienie całego majątku G. M. Bank na Bank (...) S.A. Zgodnie z art. 494 § 1 ksh, spółka przejmująca lub spółka nowo zawiązana wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki.

Sąd Okręgowy wobec powyższego uznał, że pozwany Bank (...) Spółka Akcyjną z siedzibą w K. mógł wystawić bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 16 lutego 2010 r., jako nabywca wierzytelności z tytułu umowy kredytowej z dnia 11 lutego 2008 r. Powód nie kwestionował następstwa prawnego pozwanego Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K..

Sąd Okręgowy biorąc pod uwagę wyżej przytoczone rozważania oraz treść art. 840 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.c., uznał, że nie było podstaw do przyjęcia, iż w sprawie zaistniały przesłanki do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego.

W uzasadnieniu wskazano w szczególności, że powód nie wykazał jakiegokolwiek okoliczności niweczącej roszczenie pozwanego Banku, zawarte w bankowym tytule egzekucyjnym z dnia 16 lutego 2010 roku, a zaistniałej po jego wystawieniu. Nie wykazał również okoliczności, że objęte tytułem egzekucyjnym roszczenie Bankowi się nie należy, ani też okoliczności mogących stanowić podstawę do zakwestionowania nadania bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności lub przejścia na pozwanego uprawnienia do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. Wobec przytoczonych okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że powództwo podlegało oddaleniu w całości.

O kosztach postępowania natomiast Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. obciążył nimi powoda R. P. (1) tylko w części i to w zakresie kosztów zastępstwa procesowego pozwanego Banku. Biorąc pod uwagę sytuację

majątkową powoda, który otrzymuje 630 zł renty, Sąd uznał, że zachodzą przesłanki do nie obciążania powoda kosztami sądowymi w pozostałym zakresie.

O wysokości kosztów zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie § 6 pkt.7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.)

W dniu 18 grudnia 2013 roku pełnomocnik powoda wniósł apelację od w/w wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu, skarżąc go w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na jego treść, w postaci naruszenia art. 233 k.p.c. przez dowolną ocenę dowodów dokonaną przez Sąd Okręgowy oraz naruszenie art. 98 § 3 k.p.c. poprzez uznanie, że pozwanego reprezentował pełnomocnik zawodowy.

Powołując się na powyższe zarzuty pełnomocnik powoda wnosił o:

- zmianę zaskarżonego wyroku, pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego, w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego wykonalności w całości, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego za obie instancje według norm prawem przepisanych;

bądź o

- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Kaliszu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu sądowi orzeczenie o kosztach procesu, w tym o kosztach instancji odwoławczej.

Pełnomocnik powoda podnosił, iż w ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, gdyż powód nie zawierał z pozwanym Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w K., umowy ubezpieczenia kredytu na wypadek czasowej niezdolności do pracy. Pełnomocnik właśnie stanowisko Sądu Okręgowego w Kaliszu uznał za błędne i niemożliwe do zaakceptowania. Twierdził, że Sąd I Instancji całkowicie pominął fakt, że zgłoszony w pozwie jako dowód załącznik do umowy kredytu wręczony powodowi przy zawarciu umowy, zawierał zapis o zabezpieczeniu powoda ze względu m.in. na czasową niezdolność do pracy (§ 1, ust. 3 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Grupowego). Pełnomocnik powoda podnosił ponadto, że ani w umowie kredytu, ani w żaden inny sposób, strony nie ograniczyły zakresu ochrony ubezpieczeniowej określonej w załączniku do umowy (Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia Grupowego) dlatego należy uznać, że powód w trakcie 2 lat od dnia podpisania umowy w dniu 11.02.2008 r. był objęty ochroną w pełnym zakresie określonym w załączniku do umowy, w tym również w zakresie czasowej niezdolności do pracy.

Pełnomocnik powoda podnosił także fakt pominięcia przez Sąd Okręgowy w Kaliszu okoliczności zawarcia umowy ubezpieczenia kredytu na kwotę 13.195,64 zł. stwierdzoną załączoną do pozwu deklaracją zgody na przystąpienie do ubezpieczenia oraz zgłoszenia przez powoda czasowej niezdolności do pracy, skutkującej zawieszeniem spłaty kredytu. Pełnomocnik powoda przyznał jednakże, iż powód nie ma potwierdzenia tego zgłoszenia. Podnosząc jednocześnie, że ze względu na okoliczności sprawy, tj. działanie powoda w oparciu o treść § 13 ust. 13 umowy kredytu oraz okoliczność, że pozwany funkcjonuje w obrocie prawnym jako podmiot w pełni profesjonalny, uwzględniając w tym również roszczenia z tytułu ubezpieczenia oraz obsługę udzielonych przez siebie kredytów, należało by uznać, iż zgłoszenie to było dokonane skutecznie.

W ocenie pełnomocnika powoda faktem potwierdzającym ubezpieczenie kredytu jest także informacja o kontynuacji ubezpieczenia, którą pozwany przekazał powodowi w piśmie z dnia 15.02.2010r. Zatem w świetle tych okoliczności według apelującego należało uznać, iż w chwili wystawienia przez pozwanego bankowego tytułu egzekucyjnego powód dochował staranności, celem zadośćuczynienia pozwanemu, a zatem nie istniał po jego stronie obowiązek zapłaty określony w wystawionym bankowym tytule wykonawczym.

Ponadto Sądowi Okręgowemu w Kaliszu we wniesionej apelacji zarzucono, że błędnie uznał on, iż pozwanego w procesie reprezentował zawodowy pełnomocnik, co skutkowało bezpodstawnym zasądzeniem od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7 217 złotych .

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja pełnomocnika powoda jest częściowo zasadna. Podniesiony w niej zarzut naruszenia art. 98 § 3 k.p.c. w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu – obciążenia powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanego zasługuje na uwzględnienie, natomiast zarzut naruszenia prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. - zasady swobodnej oceny materiału dowodowego nie jest zasadny.

Sąd odwoławczy za własne przyjmuje ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, podziela stanowisko tego Sądu, co do zastosowanych norm prawnych przesadzających o treści wyroku i stwierdza, że podnoszone przez skarżącego zarzuty nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym.

Wadliwość wydanego rozstrzygnięcia, zdaniem powoda polegała na błędach Sądu pierwszej instancji przy dokonywaniu oceny materiału dowodowego. W pierwszej kolejności zatem należało ocenić prawidłowość procedowania Sądu Okręgowego w tym zakresie.

Wskazać należy - co wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego - że zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd Okręgowy, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że - co do zasady - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2001 r., sygn. akt I CKN 1072/99, Prok. i Pr. rok 2001, nr 5, poz. 33, wyrok SN z dnia 14 stycznia 2000 r., sygn. akt I CKN 1169/99, OSNC rok 2000, nr 7-8, poz. 139).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego ocena dowodów dokonana przez Sąd pierwszej instancji w przedmiotowej sprawie nie narusza, ani reguł logicznego myślenia, ani zasad doświadczenia życiowego, czy właściwego kojarzenia faktów. Nie sposób również przypisać Sądowi błędu w ocenie mocy poszczególnych dowodów. Zaznaczyć przy tym należy, że Sąd orzekający w pierwszej instancji oceniając pojedyncze dowody - zgodnie z przepisem art. 233 § 1 k.p.c. - odniósł ich znaczenie do całego, zebranego w sprawie materiału dowodowego. Podkreślić też trzeba, że dowód z przesłuchania stron, nie jest a priori pozbawiony przymiotu wiarygodności. W każdej konkretnej sprawie Sąd orzekający, w granicach swobodnej oceny dowodów i odnosząc dowód ten do całego materiału procesowego - waży jakie znaczenie przypisać należy temu dowodowi. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji, że materiał procesowy niniejszej sprawy pozwala na częściowe zdyskwalifikowanie zeznań powoda, które pozostają w sprzeczności z pozostałymi zebranymi dowodami, a także zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego. Dotyczy to zasadniczej kwestii, a mianowicie uznania, że czasowa niezdolność do pracy powoda była objęta umowami ubezpieczenia kredytu udzielonego R. P. .

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia są prawidłowe, a ustalen tych Sąd Okręgowy dokonał nie przekraczając granic swobodnej oceny dowodów wyznaczonych art. 233 §1 k.p.c. Sąd Okręgowy dokonał bowiem wszechstronnej oceny dowodów zgodnej z zasadami logiki, doświadczenia życiowego. Ocena dowodów dokonana przez Sąd Okręgowy doprowadziła ten Sąd do ustaleń odmiennych, niż oczekiwał powód, ale nie oznacza to jeszcze, że ocena ta lub ustalenia faktyczne są wadliwe. Sam fakt, że powód wyprowadza z materiału

dowodowego odmienne ustalenia, nie podważa prawidłowości ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji. Z reguły jest bowiem tak, i niniejsze sprawa jest też tego przykładem, iż prezentowana przez stronę ocena dowodów jest subiektywna i bagatelizuje lub pomija tę część materiału dowodowego, która podważa jej twierdzenia. Wzrost oceny dowodów dokonanej przez Sąd w ramach art. 233 § 1 k.p.c. jest taki, iż Sąd musi rozważyć cały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie. Zadaniu temu Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie sprostał.

W przedmiotowej sprawie należy przede wszystkim podnieść, że stan faktyczny został ustalony na podstawie bezspornych dokumentów załączonych do akt sprawy. A mianowicie umowy o kredyt hipoteczny zawartej między stronami, deklaracji i oświadczenia doń załączonych, w tym o zapoznaniu się z treścią doręczonych ogólnych warunków umów ubezpieczenia umowy kredytowej stron, a także z dokumentacją bankowej dotyczącej kwestii spłaty kredytu i wielkości zadłużenia powoda. Wiarygodności tych dokumentów nie była przez strony kwestionowana. Dotyczy to także faktów związanych z zaprzestaniem spłaty kredytu związanymi ze stanem zdrowia powoda, (jego czasową niezdolnością do pracy) i uzyskaniem świadczeń rentowych w 2013 roku z powodu częściowej niezdolności do pracy.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, iż zgodnie z treścią § 13 ust. 1 umowy kredytowej powód na jego wniosek został objęty ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia na życie oraz na wypadek trwałej i całkowitej niezdolności do pracy w (...) COMPANY (...) z siedzibą w Gibraltarze. Bezspornie powód zapoznał się z treścią w Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Grupowego rzecz Kredytobiorców- Kredytów Hipotecznych i złożył oświadczenie, iż akceptuje powyższe postanowienia umowne .

Zgodnie z treścią § 13 ust. 8 umowy kredytowej powód na jego wniosek został objęty ochroną ubezpieczeniową od ryzyka utraty stałego źródła dochodu wskutek utraty pracy w Towarzystwie (...) w W. . Powód w treści umowy oświadczył, że otrzymał i akceptuje Ogólne Warunki Ubezpieczenia Kredytobiorców od ryzyka utraty stałego źródła dochodu wskutek utraty pracy.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, iż nie zachodziły w przypadku powoda okoliczności, które uzasadniałyby wypłatę odszkodowania i zawieszenia spłat rat kredytu określonych w obu umowach ubezpieczenia. Powód prowadzący działalność gospodarczą nie wyrejestrował swojej działalności (jest zawieszona), nie uzyskał statutu osoby bezrobotnej - co uprawniałoby do roszczeń wynikających z umowy ubezpieczenia od ryzyka utraty stałego dochodu, wskutek utraty pracy w kwocie 13 195,64 złotych ani nie został uznany za osobę trwale i całkowicie niezdolną do pracy w myśl umowy ubezpieczeniowej w zakresie trwałej i całkowitej niezdolności do pracy – dającej mu podstawę do wystąpienia z roszczeniami z tej umowy.

Powód nigdy nie kwestionował tych ustaleń wywodząc swoje roszczenia z faktu czasowej niezdolności do pracy, która miała stanowić podstawę do wypłaty odszkodowania i zawieszenia rat kredytu zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia umów o kredyt gotówkowy zawierany przez pozwanego.

Sąd Apelacyjny podziela w pełni stanowisko Sądu I instancji, iż powód zawarł umowę o kredyt hipoteczny łącznie z dwiema wyżej opisanymi umowami ubezpieczenia i nie mają do niego zastosowania ogólne warunki ubezpieczeń umów kredytów gotówkowych, na którym to założeniu w zasadzie oparto powództwo i apelację. Dlatego też ustalenia Sądu Okręgowego są właściwe i w oparciu o powyższe, powództwo zostało zasadnie oddalone, gdyż nie zachodzą ustawowe przesłanki określone w art. 840 § 1 k.p.c. uzasadniające pozbawienie tytułu wykonawczego wykonania w wyniku expiracji zdarzeń objętych umowami ubezpieczeniowymi. Należy też podkreślić, iż Sąd I instancji niezależnie od powyższych ustaleń zasadnie przyjął, że powód nie zgłosił swojego roszczenia skutecznie do żadnego z ubezpieczycieli, co sam przyznał w swoich zeznaniach. Kontaktował się jedynie z pozwanym, przedstawiając swoją trudną sytuację materialną i zdrowotną. W świetle tych ustaleń podniesione przez pełnomocnika powoda argumenty, że pozwany jako profesjonalista winien „z urzędu” ustalić zaistnienie przesłanek wynikających z obu umów ubezpieczenia skutkujących zawieszeniem spłat rat kredytu bądź wypłatą odszkodowania nie zasługują na uwzględnienie .

Zasadnym jest natomiast zarzut naruszenia prawa procesowego art. 98 § 3 k.p.c. poprzez obciążenie powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego w kwocie 7 217 złotych. W przedmiotowej sprawie pozwany nie był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, lecz przez swojego pracownika, nie będącego radcą prawnym, bądź adwokatem. Z tych też względów zasądzenie na rzecz pozwanego Banku kosztów zastępstwa procesowego w oparciu o przepisy § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie ponoszenia opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2013r poz. 461 ze zmianami), nie było prawidłowe i naruszyło dyspozycję art. 98 § 3 k.p.c.

Z tych względów Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił zawarte w nim rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c. i oddalił apelację w pozostałym zakresie jako nieuzasadnioną (art. 385 k.p.c.)

Sąd Apelacyjny orzekł kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 108 k.p.c. i 102 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c.

Zgodnie z treścią art.102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążyć jej w ogóle kosztami. Natomiast według art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. A zatem decydujące znaczenie dla obowiązku zwrotu kosztów procesu ma jego wynik, zaś wyjątek od powyższej ogólnej zasady przewiduje art.102 k.p.c., który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążanie jej w ogóle kosztami, przy czym przepis ten nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnianie, a może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku.

Do kręgu okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 102 należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu (dążenie do szybkiego zakończenia procesu, do szybkiego wyjaśnienia wszystkich istotnych faktów), jak i fakty pozaprosowe zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego czy sytuacji życiowej. Okoliczności te powinny być oceniane z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (por. postanowienie SN z dnia 14 stycznia 1974r., sygn. IICZ 223/73, LEX nr 7379).

Powód postanowieniem Sądu wydanym w niniejszej sprawie w dniu 14 czerwca 2013. został zwolniony od obowiązku uiszczania kosztów sądowych w całości .

W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie, sytuacja powoda nie uległa zmianie w stosunku do początkowej fazy procesu i nadal zachodzi tego rodzaju szczególny wypadek uzasadniający zastosowanie art.102 kpc .

Z tych względów Sąd przyznał ze Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Kaliszu na rzecz Indywidualnej Kancelarii Adwokackiej pełnomocnika powoda z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu apelacyjnym, udzielonej z urzędu, wynagrodzenie w kwocie 8 850 złotych, ustalone zgodnie z § 2 ust 3 , § 6 pkt 7, § 13 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie ponoszenia opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2013r poz. 461 ze zmianami).

Z tych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji